

Vreme: 24.07.2026 14:46

Medij: nin.rs

Link: <https://www.nin.rs/svet/vesti/119127/mladi-sve-teze-dolaze-do-prvog-posla-ai-i-slaba-privreda->

Autori: DW / Timoti Ruks

Teme: EY, Ernst & Young

Naslov: Zašto mladi sve teže nalaze prvi posao: Veštačka inteligencija, slaba privreda i konkurencija menjaju tržište rada

6253

Stručnjaci upozoravaju da početne pozicije nestaju, a bez iskustva mladima je sve teže da grade karijeru.

Usporeni ekonomski rast, oštra konkurencija i veštačka inteligencija otežavaju mladima da dođu do svog prvog posla. Taj problem je prvo uočen u Kini, dok su u Evropi trenutno najviše pogođeni mladi u Nemačkoj i Austriji. Mladi širom sveta posle školovanja se suočavaju sa sve oštrijom konkurencijom. Broj diplomiranih akademaca raste, zapošljavanje se usporava, a potresi koje donosi veštačka inteligencija pojačavaju neizvesnost. Kriza zapošljavanja mladih, koja je najpre postala očigledna u Kini ukazuje na krupne ekonomske i društvene probleme koje vlade i privatni sektor moraju hitno da rešavaju. Prošle godine su nezaposlenost, slabi izgledi za nalaženje posla i opšti nedostatak ekonomskih šansi izveli mlade na ulice u Keniji, Peru, Nepal, Indoneziji i na Filipinima. Kako piše Dojčevele, ove godine su strahovi od nezaposlenosti mladih dolili ulje na vatru tokom protesta u Južnoafričkoj Republici i Maroku. U Indiji su ovi problemi doprineli nastanku "Stranke bubašvaba"- pokreta koji je počeo kao satirični projekat na društvenim mrežama, ali je brzo privukao pažnju cele nacije. Nezaposlenost mladih odnosi se na udeo populacije, uglavnom starosti od 15 do 24 godine, koja aktivno traži posao, ali ne može da ga nađe. Ova stopa je po pravilu viša od opšte stope nezaposlenosti jer mladi imaju manje iskustva i poslovnih kontakata, ali taj jaz raste u sve većem broju zemalja. Kina je postala rani primer ovog problema: broj upisanih studenata i diplomiranih akademaca rastao je brže od otvaranja novih radnih mesta, što je u periodu slabijeg privrednog rasta dovelo do anksioznosti, dugotrajne potrage za poslom i rada na pozicijama ispod nivoa kvalifikacija. U maju je zvanična stopa nezaposlenosti među mladima od 16 do 24 godine u kineskim gradovima iznosila 15,6%, preneo je Rojters pozivajući se na podatke Nacionalnog biroa za statistiku. Iako je ovo najniži nivo u poslednjih 11 meseci, ta stopa je i dalje daleko viša od opšte stope nezaposlenosti koja se kreće oko 5%. Od 2023. godine, kineska statistika nezaposlenosti mladih više ne obuhvata milione redovnih studenata, što otežava poređenje sa starijim podacima. Kina nije jedina zemlja sa slabim rastom, usporenom društvenom pokretljivošću ili osećajem generacijske neravnopravnosti. I u drugim državama su tehnologija, sporo zapošljavanje i sve oštrija konkurencija oslabili vezu između univerzitetske diplome i sigurne kancelarijske karijere. Pored sve većeg broja diplomiranih studenata, još jedan faktor koji podriva samopouzdanje jeste strah da bi veštačka inteligencija (AI) mogla masovno da uništi poslove na početnim pozicijama. Stručnjaci još nemaju jedinstven stav o njenom stvarnom uticaju. "U Velikoj Britaniji broj novih oglasa za poslove namenjene diplomiranim studentima opada brže nego za poslove koji ne zahtevaju fakultet, a mnoge od tih pozicija su visoko izložene uticaju veštačke inteligencije", kaže Golo Henseke, vanredni profesor primenjene ekonomije na Univerzitetu na koledžu u Londonu (UCL). Njegovo istraživanje pokazuje da u firmama koje su brže usvojile veštačku inteligenciju, zapošljavanje mladih od 15 do 24 godine raste sporije, dok zaposlenost starijih i iskusnijih radnika ostaje stabilna. Ipak, za sada je efekat veštačke inteligencije mali u poređenju sa redovnim ekonomskim ciklusima. Sa tim se slaže i Sara Elder, stručnjak za zapošljavanje mladih u Međunarodnoj organizaciji rada (MOR) sa sedištem u Ženevi. Veštačka inteligencija možda jeste jedan od trenutnih uzroka stagnacije, ali ona druge faktore smatra važnijim. "Ekonomije trenutno nisu dovoljno dinamične i otvaranje radnih mesta jednostavno ne drži korak sa

Vreme: 24.07.2026 14:46

Medij: nin.rs

Link: <https://www.nin.rs/svet/vesti/119127/mladi-sve-teze-dolaze-do-prvog-posla-ai-i-slaba-privreda->

Autori: DW / Timoti Ruks

Teme: EY, Ernst & Young

Naslov: Zašto mladi sve teže nalaze prvi posao: Veštačka inteligencija, slaba privreda i konkurencija menjaju tržište rada

brojem mladih koji traže posao", kaže Elder. "Sve to dodatno otežava tendencija poslodavaca da podižu kriterijume za zapošljavanje, pa mladi sa malo radnog iskustva još teže uspevaju da prođu prvu stepenicu". Bez ovih početnih poslova, mladi ljudi možda nikada neće steći iskustvo koje im je potrebno za bolje plaćene pozicije. Posledice bi mogle biti manja potrošnja, niža stopa kupovine nekretnina i odlaganje stvaranja porodice - o opštoj frustraciji da i ne govorimo. U Evropi trenutno nema opšte krize na tržištu rada za mlade, tvrdi Henseke, koji je specijalizovan za obrazovanje, tržište rada i ljudske resurse. Od 2022. godine udeo mladih koji nisu zaposleni, niti su u procesu obrazovanja ili obuke (tzv. NEET populacija) porastao je u samo nekoliko evropskih zemalja, poput Austrije i Nemačke, dok je u većem delu južne Evrope opao. "Nezaposlenost mladih nije novost za Evropu", podseća Henseke. "Bila je izuzetno visoka nakon finansijske krize, a najveći napredak od tada zabeležen je upravo u zemljama koje su tada pretrpele najveći udarac". Međutim, MOR je utvrdio da je između 2023. i 2025. godine stopa nezaposlenosti mladih porasla u osam od ukupno 11 svetskih regiona, uključujući Istočnu Aziju, Severnu Ameriku (SAD i Kanada), Jugoistočnu Aziju i Pacifik. Šanse za mlade posebno su opale u proizvodnji, građevinarstvu i uslužnom sektoru. "Bolje su prošli poslovi za mlade u visokokvalifikovanim, tehničkim oblastima zasnovanim na znanju - poput nauke, inženjerstva, zdravstva i informaciono-komunikacionih tehnologija. U većini zemalja tu se beleži kontinuirani rast", napominje Sara Elder. U Nemačkoj je prolećno istraživanje konsultantske kuće EY pokazalo da su studenti daleko manje optimistični u pogledu pronalaženja odgovarajućeg posla nakon diplomiranja nego što su bili pre dve godine. Pored toga, sigurnost posla je sada izbila na prvo mesto, ispred plate, kao ključni prioritet pri izboru poslodavca. To ostavlja mnogo prostora za konkretne mere. Kreatori politike i poslodavci moraću da ulože velika sredstva u otvaranje dostojanstvenih radnih mesta i da "pruže podršku mladima u tranziciji od školovanja do posla", poručuje Elder. Golo Henseke je oprezan kada je reč o prebacivanju krivice na veštine mladih ljudi: "Malo je verovatno da su današnji diplomci manje sposobni od onih koji su završili školovanje pre samo nekoliko godina, niti su se veštine koje poslodavci traže promenile preko noći." "Više od svega, ono što bi pomoglo jeste privredni rast", zaključuje Henseke. (DW)

